

Kliimaministeerium

Teie: 10.03.2025 nr KLIM/25-0257/-1K

Meie: 28.03.2025 nr 1-7/71-3

Taristuministri määruse "Nõuded väikelaeva varustusele ning sellise väikelaeva ohutusnõuded, millega korraldatakse tasu eest vabaajareise" eelnõu koostöölastamine märkustega

Austatud minister

Kliimaministeerium saatis Siseministeeriumile koostöölastamiseks määruse eelnõu, millega kehtestatakse Eestis registreeritud väikelaevadele kohustuslikud minimaalse varustuse nõuded eesmärgiga suurendada väikelaevade üldist ohutust.

Oleme eelnõu läbi vaadanud koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga. Siseministeerium koostöölastab eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel:

- 1. Palume seletuskirjas hinnata muudatuste mõju väikelaevade ja nende pardal olevate inimeste turvalisusele.** Seletuskirja punktis 4 on küll käsitletud määruse mõju väikelaeva juhtidele ja omanikele, kuid üldise ohutuse aspekt on jäänud tähelepanuta. Palume mõju hindamisel välja tuua, kas muudatuse mõjul suureneb või väheneb väikelaevade õnnetusjuhtumite arv ning kas ja kuidas paraneb inimeste teadlikkus, võimalused ja oskused tegutseda ohuolukorras? Millised on riskid ja kuidas neid maandatakse.

Toome välja, et otsingu- ja päästetööde juhtumite arv on tõusmas (tabel 1), sealhulgas niisuguste juhtumite arv, mille põhjusteks tehnilised rikked, kogenematus ja olude vale hindamine. Lisaks tehnilistele riketele, mis põhjustavad üle 2/3 juhtumitest, annavad tooni ka inimeste veest päästmine ja kadumised/eksimised, samuti veesõiduki juhitavuse kaotamine ja madalale sõidud. Arvestades väikelaevade ja väljastatud väikelaeva juhi lubade arvu tõusu ei ole põhjust arvata, et otsingu- ja päästetööde juhtumite arv edaspidi langeb.

	2022	2023	2024
SAR juhtumite arv	191	194	229
Mereabi osutamiste arv	81	108	145

Tabel 1. PPA JRCC Tallinn kogutav statistika otsingu- ja päästetööde kohta. SAR juhtum- inimelu on ohus; mereabi- inimelu ei ole ohus, kuid veesõiduk vajab abi sadamasse jõudmiseks või edasi liikumiseks.

2. Teeme ettepaneku tõsta eelnõu § 2 lõike 2 punktis 1 nimetatud päästerõngas või päästeling koos 15–25 meetri pikkuse viskeliiniga eelnõu § 2 lõikes 1 toodud kohustusliku varustuse loetellu. Lisaks teeme ettepaneku lisada eelnõu § 2 lõike 1 loetellu vähemalt kahe rahvusvahelise laevakokkupõrgete vältimise eeskirja (RLKVE) lisas IV nimetatud signaali edastamise võimalus.

Nõuded, mille eesmärk on tagada veeliikluse ohutust, peavad toetama väikelaeva juhti või omanikku veesõiduki komplekteerimisel selliselt, et veekogul hätta sattumise korral võimaldaks minimaalne kohustuslik ohutus- ja päästevarustus esmast iseseisvat toimetulekut ohuolukorras, samuti hädadeate edastamist teisel viisil, kui vaid mobiiltelefoniga. Kuigi mobiiltelefon on tänapäeval asendamatult vahend, tuleb kindlustada, et veekogule minnes on inimesed valmistunud ka niisuguseks olukorraks, kus mobiiltelefon on vette kukkunud, märjaks saanud või selle aku tühjenenud. Viide RLKVE lisale IV suunab läbi mõtlema väikelaeva pardal olevad vahendid signaliseerimiseks ja samas jätab vabaduse valida enda veesõidukile sobivaimad. Selgitame, et arvestades merel sõidupiirkonda kuni viis meremiili saarte kallastest, ulatub see Soome lahel maismaa rannikust küllaltki kaugele. Näiteks kaitstud vetel sõitmiseks mõeldud veesõidukiga (D kategooria) merel kuni viie meremiili ja järvel kuni üheksa kilomeetri kaugusele sõites avaldavad ilmaolud sellele veesõidukile suuremat mõju ja see võib sattuda ohtlikku olukorda kiiremini, kui A kategooria veesõiduk samades oludes. Arvestades kliimat, vee temperatuuri, õnnetuse juhtumise aega (päev, öö, suvi, talv), ilmaolusid, nähtavust, mobiiltelefoni leviala jm faktoreid võib näiteks vette kukkunud inimese päästmiseks abi kaldalt ootama jäädes abivajaja hukkuda ka lähemal, kui viis meremiili või üheksa kilomeetrit kaldast. Seega merel kuni viie meremiili või järvel kuni üheksa kilomeetri kaugusel kaldast peaks veesõiduki pardal olema rohkem pääste- ja ohutusvarustust kui kitsal jõel või kalda vahetus läheduses sõitval veesõidukil.

3. Teeme ettepaneku kaaluda uuesti läbi eelnõu § 2 lõike 4 eesmärk ning lähtudes seletuskirjas toodud näidetest täiendada ohutus- ja päästevarustuse nimekirja § 2 lõikes 1. Nimetatud sättega pannakse väikelaeva juhile kohustus oma kogemustele tuginedes ning väikelaeva konstruktsiooni, sõidupiirkonda ja ilmastikuolusid arvestades võtta ohutuse tagamiseks pardale muud vajalikku varustust. Eelnõus on aga täpsustamata, mida muu vajaliku varustuse all mõeldakse. Värskest väikelaeva juhi loa saanud ei pruugi olla piisavalt kogemusi selleks, et varustada oma veesõidukit spetsiifiliste vahenditega, mis ohuolukorras on vajalikud enda või pardal olivate abistamiseks, võimaluste piires veesõiduki ujuvuse säilitamiseks, endast märku andmiseks jmt jaoks. Seletuskirjas on küll kirjeldatud võimalikke vajalikke vahendeid, kuid selleks, et määrus kannaks eesmärki ohutuse suurendamisel, palume kaaluda osa seletuskirjas nimetatud ohutus- ja päästevarustuse lisamist kohustusliku varustuse loetellu (triivankur, esmaabivahendid, pukseerimisots (võib olla ankru ots)). Vastasel juhul on merel kuni viie meremiili ja Peipsi järvel kuni üheksa kilomeetri kaugusel kaldast oluliselt rohkem veesõidukeid, millel puuduvad vahendid, mis võimaldaks hätta sattumise korral abi kutsuda, kui mingil põhjusel ei saa kasutada näiteks mobiiltelefoni. Otsingu- ja päästetööde juhtumite arv on viimastel aastatel tõusnud, sealhulgas niisuguste juhtumite arv, mille põhjusteks tehnilised rikked, kogematus ja olude vale hindamine.

4. Teeme ettepaneku eraldi sättega luua leevendused väikelaevadele, mis sõidavad kitsastel jõgedel ja kalda vahetus läheduses. Nõustume seletuskirjas märgituga, et kitsastel jõgedel või kalda vahetus läheduses sõitval veesõidukil on varustuse nõuete leevendamine õigustatud. Seega peaksid leevendused olema võimalikud just sellistel puhkudel. Märgime ära, et majandus- ja kommunikatsiooniministri määruses 06.12.2002 nr 26 „Ehitustegevuse kord veeteel või navigatsioonimärgi vahetus läheduses või mõjupiirkonnas“ on ära määratud navigatsioonimärgi vahetu lähedus – see on 50 meetrit, mitte viis miili või üheksa kilomeetrit.

5. Palume sõnastada eelnõu § 2 lõike 1 punkt 1 järgmiselt:

„1) päästevest kandevõimega vähemalt 100 njuutonit iga pardal viibija jaoks“.

Eelnõu § 2 lõike 1 punkti 1 sõnastusest on võimalik aru saada selliselt, et väikelaevas võib olla üks päästevest sõltumata pardal olijate arvust. Täpsustus on sätestatud küll eelnõu § 4 lõikes 1, kuid selguse huvides palume see lisada § 2 lõike 1 punkti 1.

Lisaks palume välja jätta võimaluse kasutada päästevahendina ujuvusvahendit kandevõimega kuni 50 njuutonit olenemata väikelaeva sõidupiirkonnast. Ujuvusvahend kandevõimega kuni 50 njuutonit on mõeldud veespordi tegemiseks inimesele, kes oskab ujuda. See ei hoia inimest vee peal piisavalt kaua, ei taga vette sattunud inimese ohutusse asendisse keeramist, puudub pead toetav krae.

Palume eelnõu § 4 lõikest 1 välja võtta lause „Väikelaeval peab olema vähemalt üks päästevest või ujuvusvahend iga pardalviibija jaoks.“.

Paragrahvi pealkirjast nähtub, et selle sisuks on nõuded päästevarustusele, kuid antud lausega seatakse nõue väikelaeva varustatusele. Täpsustuse, et päästevahend peab olema igale pardal olijale palume lisada § 2 lõike 1 punkti 1.

6. Teeme ettepaneku lisada eelnõu § 2 lõike 1 punkti 2 täpsustus, et tulekustutustekk on nõutud vaid neil väikelaevadel, millel kasutatakse lahtise leegiga küttekeha, põlevaid vedelikke või gaasiseadmeid ning jätta eelnõust välja § 6 lõige 4.

Eelnõu § 2 lõike 1 punktiga 2 sätestatakse, et nii tulekustuti kui tulekustutustekk on kohustuslik kõikidel väikelaevadel, kuid § 6 lõikes 4 täpsustatakse, et tulekustutustekk peab olema vaid neil väikelaevadel, millel kasutatakse lahtise leegiga küttekeha, põlevaid vedelikke või gaasiseadmeid. Eeltoodust tulenevalt ei ole üheselt aru saada, kas väikelaeval peab olema lisaks tulekustutile tulekustutustekk iga juhul või ainult siis, kui kasutatakse lahtise leegiga küttekeha jm loetletut.

7. Teeme ettepaneku eelnõu § 9 lõige 4 teha eraldi paragrahviks, et see kehtiks kõikidele väikelaeva juhtidele.

Eelnõu §-s 9 sätestatakse ohutusnõuded väikelaevale, millega korraldatakse tasu eest vabaajareise. Lõikes 4 antakse väikelaeva juhile kohustus tutvustada väikelaeva pardal viibijatele ohutuslaseid reegleid. Leiame, et see kohustus peab kehtima kõikidele väikelaeva juhtidele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister

Annika Malva +372 5307 9776
annika.malva@siseministeerium.ee